

Cauza C-539/19

Cerere de decizie preliminară

Data depunerii:

15 iulie 2019

Instanța de trimitere:

Landgericht München I (Germania)

Data deciziei de trimitere:

4 iunie 2019

Reclamantă:

Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände
– Verbraucherzentrale Bundesverband e.V.

Pârâtă:

Telefonica Germany GmbH & Co.OHG

Landgericht München I (Tribunalul Regional din München I, Germania)

[*omissis*]

În litigiul dintre

**Bundesverband der Verbraucherzentralen und Verbraucherverbände
(Federația organizațiilor de consumatori din Germania),** [*omissis*] –
Verbraucherzentrale Bundesverband e.V., [*omissis*] 10969 Berlin

- reclamantă -

[*omissis*]

împotriva

Telefonica Germany GmbH & Co. OHG, [*omissis*] 80992 München

- pârâtă –

[*omissis*]

având ca obiect o [acțiune în încetare], [OR 2]

Landgericht München I [Tribunalul Regional din München I] a adoptat

[omissis] la 4 iunie 2019 [omissis] următoarea

Ordonanță:

- I. Procedura se suspendă conform articolului 148 din Zivilprozessordnung (Codul de procedură civilă, denumit în continuare „ZPO”).
- II. Adresează Curții de Justiție a Uniunii Europene, în temeiul articolului 267 TFUE, următoarea întrebare cu privire la interpretarea articolului 6a și a articolului 6e alineatul (3) din Regulamentul (UE) nr. 531/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iunie 2012 privind roamingul în rețelele publice de comunicații mobile în interiorul Uniunii, în vederea pronunțării unei decizii preliminare:

Articolul 6a și articolul 6e alineatul (3) din Regulamentul (UE) nr. 531/2012 trebuie interpretate în sensul că, începând cu 15 iunie 2017, furnizorii de servicii de telefonie mobilă trebuie să aplice în mod automat tuturor clienților tariful reglementat prevăzut la articolul 6a din Regulamentul (UE) nr. 531/2012, indiferent dacă acești clienți beneficiau, până la acea dată, de un tarif reglementat sau de un tarif de roaming special, așa-numitul tarif alternativ? [OR 3]

Motive:

- I. Reclamanta a intentat împotriva pârâtei o acțiune în încetare în materie de concurență neloială ca urmare a unei pretinse încălcări a normelor prevăzute de Regulamentul (UE) nr. 531/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iunie 2012 privind roamingul în rețelele publice de comunicații mobile în interiorul Uniunii [astfel cum a fost modificat prin articolul 7 din Regulamentul (UE) 2015/2120, JO 2015, L 310, p. 1, denumit în continuare „Regulamentul nr. 531/2012”].
 1. Reclamanta este o federație a tuturor celor 16 organizații de consumatori, precum și a altor 25 de organizații active în domeniul social și de organizații de consumatori din Germania. În conformitate cu articolul 2 din statutul său, reclamanta urmărește să apere interesele consumatorilor, în special împiedicând prin măsuri adecvate orice acte de încălcare a Legii privind combaterea concurenței neloiale (denumită în continuare „UWG”) și a Legii privind acțiunea în încetare (Unterlassungsklagegesetz), coroborată cu alte legi privind protecția consumatorilor.

2. Pârâta este un furnizor de servicii de telecomunicații. Aceasta oferă consumatorilor, printre altele, încheierea de contracte de servicii de telefonie mobilă.
3. Pe site-ul său www.o2online.de, pârâta a publicat informații cu privire la tariful de roaming reglementat. La rubrica „Informații generale”, pârâta explică:

„Începând cu 22.05.2017, toți clienții O2 pot trece prin SMS la tariful de roaming în UE reglementat. În acest scop, vă rugăm să trimiteți un SMS conținând cuvântul „DA” la numărul 65544. Ulterior, veți fi transferat în mod automat la tariful reglementat. După efectuarea transferului, veți primi un SMS de confirmare.”
[omissis] **[OR 4]**

La rubrica „Cum se poate obține tariful de roaming în UE reglementat?”, pârâta mai precizează [omissis]:

„În principiu, puteți trece în orice moment la tariful de roaming în UE reglementat, în mod simplu, prin intermediul unei aplicații O2. În plus, începând cu 22.05.2017, toți clienții O2 pot trece prin SMS la tariful de roaming în UE reglementat. În acest scop, vă rugăm să trimiteți un SMS conținând cuvântul „DA” la numărul 65544. Ulterior, veți fi transferat în mod automat la tariful reglementat. După efectuarea transferului, veți primi un SMS de confirmare.”

În cazul în care, în prezent, beneficiați deja de tariful de roaming în UE reglementat (cunoscut și sub denumirea de „Roaming Basic” sau „Weltzonenpack” și „Mobiles Internet Ausland”), veți fi transferat până la 15 iunie 2017, fără a fi necesar să întreprindeți vreun demers în acest scop. La acea dată, tariful dvs. de roaming actual reglementat va fi transferat în mod automat la noul tarif de roaming în UE reglementat, astfel încât, începând din 15.06.2017, condițiile dvs. tarifare valabile pe plan național (pentru apeluri vocale, servicii SMS și servicii de comunicații de date) se vor aplica și în celelalte țări din Uniunea Europeană.”

4. Reclamanta consideră că pârâta, prin practica sa comercială prin care condiționează transferul clienților existenți care beneficiau de un tarif de roaming alternativ anterior datei de 15 iunie 2017, la un tarif de roaming reglementat, de faptul că clienții trebuie să solicite în mod activ acest transfer prin intermediul unui SMS sau al unei aplicații O2, încalcă articolele 6a și 6e alineatul (3) din Regulamentul (UE) nr. 531/2012. Conform articolului 6e alineatul (3) al doilea paragraf din Regulamentul (UE) nr. 531/2012, condițiile prevăzute de acesta

trebuie puse la dispoziția clienților în mod automat la data intrării în vigoare a respectivei reglementări, așadar la 15 iunie 2017. Pentru a putea utiliza serviciul „Roam-Like-At-Home”, nu ar trebui să fie solicitat un transfer activ, efectuat la inițiativa clientului. Pârâta ar fi obligată să efectueze în mod automat [OR 5] transferul către serviciile de roaming „Roam-like-at-home”, indiferent dacă clienții au ales sau nu un tarif de roaming separat. În fapt, pârâta ar lua măsuri astfel încât clienții să beneficieze de avantajele tarifului de roaming reglementat numai în cazul în care aceștia formulează o declarație specială față de pârâtă. Prin acest comportament, pârâta ar încălca articolul 6e alineatul (3) din Regulamentul (UE) nr. 531/2012.

Reclamanta solicită, prin urmare, [omissis] obligarea pârâtei să înceteze, sub sancțiunea aplicării unor măsuri coercitive prevăzute de lege, ca în cadrul practicilor comerciale pe internet să condiționeze în raport cu clienții din contractele de telefonie mobilă existente (exceptând consumatorii care beneficiază de tarifele „Roaming Basic”, „Weltzonenpack” și/sau „Mobiles Internet Ausland”) aplicarea tarifului de roaming reglementat aplicabil începând cu 15 iunie 2017 (Roam-Like-At-Home) de formularea de către client a unei anumite declarații față de pârâtă (mai precis, trimiterea unui SMS conținând cuvântul „DA” la numărul 65544 și/sau efectuarea transferului prin intermediul unei aplicații O2).

5. Pârâtul contestă această argumentație și invocă faptul că, în domeniul de aplicare al Regulamentului (UE) nr. 531/2012, este necesar să se distingă între două tipuri de tarife de roaming: tarifele de roaming reglementate și tarifele de roaming alternative. Tarifele de roaming reglementate ar fi tarife standard pentru care, în principiu, nu se percep suprataxe față de prețul național cu amănuntul. În plus, furnizorii de servicii de telefonie mobilă ar putea în continuare să ofere tarife de roaming alternative, care prevăd condiții diferite față de cele privind tariful național cu amănuntul. În mod incontestabil, Regulamentul (UE) nr. 531/2012 impune ca clienților care beneficiau deja înainte de 15 iunie 2017 de tariful de roaming reglementat să le fie aplicat în mod automat tariful „Roam-like-at-home”. Cu toate acestea, obligația privind transferul automat în conformitate cu articolul 6e alineatul (3) din Regulamentul (UE) nr. 531/2012 [OR 6] nu s-ar aplica clienților care beneficiau de un tarif alternativ.

- II. Întrebarea adresată privește interpretarea dreptului derivat al Uniunii Europene. Clarificarea acesteia este relevantă pentru soluționarea litigiului de față, întrucât admiterea concluziilor reclamantului [omissis] depinde de interpretarea articolului 6a și a articolului 6e alineatul (3) din Regulamentul (UE) nr. 531/2012, care reglementează eliminarea suprataxelor aplicate serviciilor de roaming cu amănuntul. Întrucât pârâta nu a transferat, până în prezent, toți clienții care până la 15 iunie 2017 beneficiau de un tarif

alternativ la tariful „Roam-like-at-home”, pretinsa neregularitate continuă să existe. Problema nu a fost rezolvată, de exemplu, odată cu expirarea termenului la 15 iunie 2017.

1. Reclamantul are dreptul [omissis] de a solicita încetarea în cazul în care articolul 6a și articolul 6e alineatul (3) din Regulamentul (UE) nr. 531/2012 impun transferul automat al contractelor la tariful reglementat „Roam-like-at-home” în sensul articolului 6a din Regulamentul (UE) nr. 531/2012 nu numai pentru clienții care beneficiau deja la 15 iunie 2017 de un tarif reglementat, ci și pentru clienții care înainte de acea dată beneficiau de un tarif de roaming special, așa-numitul tarif de roaming alternativ.
2. Întrebarea dacă transferul automat la tariful reglementat prevăzut la articolul 6a din Regulamentul (UE) nr. 531/2012 privește numai contractele clienților, care până la acel moment aveau un tarif reglementat sau dacă articolul 6e alineatul (3) din Regulamentul (UE) nr. 531/2012 impune, de asemenea, transferul automat al contractelor acelor clienți care beneficiau de un tarif de roaming special, așa-numitul tarif de roaming alternativ, nu a fost încă soluționat – din cunoștințele instanței de trimitere - de o instanță supremă. De asemenea, în doctrină nu există analize cu privire la acest aspect. Cu toate acestea, există poziții divergente ale Comisiei Europene, pe de o parte, și ale Bundesregierung (Guvernul Federal) al Republicii Federale Germania, precum și ale Bundesnetzagentur (Agenția Federală de Comunicații), în calitate de autoritate națională de reglementare în sensul articolului 16 din Regulamentul (UE) nr. 531/2012, pe de altă parte. [OR 7]
 - a) Comisia Europeană a explicat pe pagina de internet a Uniunii Europene, la rubrica „Roamingul la tarife naționale (Roam-like-at-Home): Întrebări frecvente” [omissis]

„8. Am deja un plan tarifar pentru roaming pe care l-am ales în mod deliberat (de exemplu în UE plătesc ceva mai mult decât tariful de roaming reglementat din UE, dar beneficiaz de tarife foarte bune atunci când utilizez serviciile în roaming în SUA și Canada, unde călătoresc foarte mult). Pot să păstrez acest plan tarifar după 15 iunie 2017?”

Da. Furnizorul dumneavoastră vă va contacta înainte de 15 iunie 2017 pentru a vă întreba dacă doriți să vă păstrați tariful de roaming actual. Dacă veți răspunde afirmativ, vă veți păstra tariful. Dacă răspundeți negativ sau dacă nu răspundeți nimic, vi se vor aplica automat noile reglementări privind roamingul la tarife naționale.”

Reprezentantul reclamantului se raliază la poziția Comisiei, explicând în mod suplimentar că, potrivit modului de redactare a articolului 6e alineatul (3) din Regulamentul (UE) nr. 531/2012, se vor aplica - în mod „automat” - tarifele reglementate prevăzute la articolele 6a și 6b „tuturor clienților existenți și noi ai serviciului de roaming”. Prin urmare, nu va exista nicio diferențiere între acei clienți „existenți” care utilizează un tarif reglementat înainte de 15 iunie 2017 și clienții „existenți” care utilizează un tarif alternativ înainte de 15 iunie 2017. Această interpretare corespunde, de asemenea, sensului și finalității reglementării în discuție. Potrivit intenției autorului regulamentului, consumatorii ar trebui să profite, în principiu, de pe urma noului tarif de roaming reglementat. Numai în cazul în care aceștia ar opta în mod activ pentru un tarif alternativ, ar trebui [OR 8] să fie luat în considerare acest tarif. Faptul că consumatorii care au optat pentru un tarif alternativ în perioada în care tariful reglementat ar fi fost mult mai puțin atractiv nu permite să se concluzioneze că aceștia ar mai lua și astăzi această decizie.

- b) În acest context, la 22 august 2017, Bundesregierung (Guvernul Federal) a răspuns la o întrebare:

„Furnizorii de servicii de telefonie mobilă trebuie să transfere în mod automat toți clienții care dețin un tarif reglementat (anterior, eurotariful) la tariful reglementat RLAH (Roam-like-at-home). Clienți cu tarife alternative trebuie să fie, în plus, informați că începând cu 15 iunie 2017 se vor aplica tarifele RLAH reglementate și că pot trece în orice moment, în termen de o zi și în mod gratuit, de la tariful alternativ la tariful RLAH reglementat” [omissis].

Totodată, Bundesnetzagentur (Agenția Federală de Comunicații) răspunde, pe site-ul său de internet, la întrebarea „La 15 iunie 2017, contractul meu va fi transferat în mod automat la Roam-Like-At-Home?”:

„Depinde dacă ați optat pentru un tarif alternativ sau dacă utilizați un tarif reglementat. În cazul în care utilizați un tarif alternativ, furnizorul dumneavoastră de servicii de telefonie mobilă vă va informa cu privire la lansarea RLAH și la avantajele asociate acesteia. Aveți în orice moment posibilitatea de a trece (din nou) în mod gratuit la un tarif de roaming reglementat.”

Opinia Bundesregierung (Guvernul Federal) și a Bundesnetzagentur (Agenția Federală de Comunicații) este urmată de părătă, care consideră că chiar din modul de redactare și din economia articolului 6e [OR 9] alineatul (3) din Regulamentul (UE) nr. 531/2012 rezultă că

obligatia de transfer automat al contractelor existente la noul tarif reglementat ar fi aplicabila numai tarifelor reglementate, nu insa si tarifelor alternative. Un argument impotriva existentei unei obligatii de transfer automat al tarifelor alternative la noile tarife reglementate s-ar regasi si in sensul si in finalitatea dispozitiei. Tarifele de roaming alternative se raporteaza, de obicei, la conditii tarifare pe care clientul le-a ales in mod deliberat in functie de nevoile sale individuale si, in comparatie cu un tarif de roaming reglementat, sunt in avantajul acestuia (de exemplu, ca urmare a faptului ca este utilizator frecvent in anumite tari si si-a adaptat tariful de roaming la o astfel de utilizare). In cazul in care pârâta ar transfera in mod automat tarifele de roaming alternative, care sunt adaptate la nevoile individuale ale clientilor, la tariful de roaming reglementat, clientul ar fi privat, fara consimtamantul sau, tocmai de aceste avantaje alese de el insusi. Acest lucru ar constitui o interventie in libertatea contractuală a clientului in detrimentul acestuia. Cu toate acestea, clientii pârâtei care beneficiaza de tarife alternative ar avea in orice moment posibilitatea de a trece in termen de o zi lucratoare la tariful reglementat. Totodata, pârâta le aminteste acestora - astfel cum este prevazut la articolul 14 alineatul (3) din Regulamentul (UE) nr. 531/2012 - de aceasta posibilitate. Mai mult, articolul 5a din același regulament, nou introdus in decembrie 2018, arata ca legiuitorul a formulat articolul 6e alineatul (3) din Regulamentul (UE) nr. 531/2012 sub forma unei dispozitii „opt-in” in ceea ce priveste tarifele alternative, neintentionand sa oblige furnizorii de servicii de telefonie mobilă la efectuarea unui transfer automat la tariful reglementat. Noua reglementare ar conduce, printre altele, la un plafon de pret pentru „comunicarea reglementata in interiorul UE”, care s-ar aplica in cazul tarifelor reglementate, dar nu si in cazul tarifelor alternative. Noul articol 5a alineatul (3) ar obliga furnizorii de servicii de telefonie mobilă sa transfere in mod automat un client existent care beneficiaza de un tarif alternativ la un tarif reglementat, in cazul in care tariful alternativ depaseste plafonul stabilit, iar clientul nu a comunicat ca doreste sa mentina tariful alternativ. Articolul 5a alineatul (3) ar contine, asadar, o dispozitie „opt-out”. Daca legiuitorul ar fi intentionat ca, prin articolul 6e alineatul (3), sa stabileasca si o obligatie [OR 10] a furnizorului de servicii de telefonie mobilă de a transfera in mod automat la tariful reglementat clientii existentei cu tarife alternative, atunci acesta ar fi prevazut si pentru aceasta situatie o dispozitie „opt-out”.

III. Este de competenta Curtii sa decida cu privire la interpretarea care trebuie urmată, motiv pentru care se solicita pronuntarea unei decizii preliminare. [omissis]